

1. [Reflex.cz](#)
2. [Komentáře](#)
3. **PETR KOLMAN: Důchodová (ne)reforma – ďábel se skrývá v detailu**

PETR KOLMAN: Důchodová (ne)reforma – ďábel se skrývá v detailu

Petr Kolman 11. srpna 2015 • 07:00

Důchodová (ne)reforma – ďábel se skrývá v detailu

• foto:
profimedia.cz

Jaký budeme mít důchod, zajímá asi každého odpovědnějšího z nás. Dokonce i zpěvák legendárního punkového Visacího zámku Jan Haubert nedávno pro Nedělní Blesk (stejná vydavatelská stáj jako Reflex) na otázku, dokdy bude Visací zámek ještě hrát, odpověděl, že si spočítal výšku svého důchodu a podle toho „Visáči“ budou muset koncertovat až do svých osmdesáti let.

Důchodová reforma je velké téma. Od té doby, co aktivně sleduji společenské dění (zhruba od roku 1992), se o ní de facto stále hovoří. S různou mírou intenzity slýcháme, a bohužel oprávněně: současný důchodový systém je dlouhodobě ekonomicky neudržitelný. Česká, slezská, moravská a romská populace nezadržitelně stárne, prodlužuje se doba vyplácení důchodu. Jenže od slov ještě nikdy nedošlo k činům.

Nebude-li systém brzy reformován, mohou být náklady na starobní důchody dokonce důvodem k bankrotu státních financí. Na levici se tvrdí, že do důchodového systému jde málo peněz a systém sám zapomíná na chudé. Majetní — tedy ti, kdo jej svými penězi plní — naopak poukazují, že je příliš solidární a výpočet důchodů je pro ně extrémně nespravedlivý.

Dovolím si poukázat na jeden opomíjený, avšak dle mého soudu důležitý aspekt důchodové problematiky. A tou je výše důchodu, respektive schopnost státu jednou stanovenou výši důchodu snížit.

Nenápadný problém – rovnost před zákonem

U lidí existuje obecné, bohužel falešné povědomí, že ti, kteří už ve starobním důchodu jsou (či brzy budou), mají důchod ve stanovené výši zaručen navždy. A jestli dojde k nějakému snížení, postihne to ty, kteří mají tu smůlu, že to nestihli (respektive nestihnou) k nějakému datu. Shrnuto – ti pojištěnci, kteří splnili všechny podmínky pro důchod do data X. X. 20XX (neví se přirozeně, kdy hraniční datum nastane a zdali vůbec), dostanou důchod ve výši YYYY tisíc a zbytek (vy mladší, kteří jste splnili stejné podmínky) dostane důchod nižší, nebo dokonce žádný (asi všichni už jsme slyšeli takové to lidové moudro: a vy „mladí“ už žádný důchod nedostanete...).

Všichni známe reklamy penzijních fondů brnkající – s různou mírou důstojnosti a intenzity — na tuto notu. Ale pozor, z právního hlediska tomu tak není! Penze nejsou neměnné. Již dnešní právní úprava umožňuje změnit poměry nastolené pravomocným rozhodnutím orgánu sociálního zabezpečení. Stejně tak do budoucna může (a patrně bude muset) učinit i zákonodárce.

Fakt, že je poživatel důchodu po relativně dlouhodobém trvání výplaty důchodu na tuto výplatu přizpůsoben, nepředstavuje relevantní důvod, který by České republice – ať již zastoupené primárně zákonodárcem, či sekundárně orgánem sociálního zabezpečení — legitimně bránil upravit výši důchodu.

Jenže tím vzniká diskriminace a z právního hlediska problém. Model, že jedna skupina obyvatelstva by měla důchod ve výši A a druhá (zmíněná mladší) pak důchod výrazně nižší, nutno z důvodu rovnosti před zákonem (i primární spravedlnosti) odmítnout. Pokud by se k tomu neměli zákonodárci, určitě by na věc musely posléze reagovat později soudy – včetně soudu Ústavního. Na tuto fundamentální nespravedlnost by reagoval minimálně někdo z armády dvanácti tisíc českých advokátů či jejich příbuzných.

Jestliže si tedy některý z politiků myslí, že bude v moci státu důchodový systém regulovat alespoň tímto způsobem, musím ho zklamat. Povede to jen k obrovským zmatkům a nejistotě.

Jinak k důchodové reformě jako takové – nutno přidat do kroku, vážení politici a političky. A nyní již doopravdy.

Ale možná se dá brzy na pochod asi 1,5 miliardy (ne miliónu) „klimatických uprchlíků“, jak o tom nedávno hovořil Václav Cílek na ČT24, a naše starosti s důchody budou jen relativně příjemnou vzpomínkou na minulost.

Autor je právník, pedagog na Masarykově univerzitě v Brně